بەناوی خودای بەخشندە و میهرەبان
بەناوی گەلەوە
پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق

پاڵپشت بە حوکمی بڕگەی (١)ی ماددەی (٥٦) لە یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەمواركراو و بڕگەی (یەکەم)ی ماددەی (٧٧) لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق، و لەسەر داوای ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان، پەرلەمانی کوردستان لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (١٢)ی ڕۆژی ٢٠٢١/١٢/٢١ ئەم یاسایەی پەسەند کرد:

یاسای ژمارە (٢٠)ی ساڵی ٢٠٢١

یاسای سەرپەرشتیارانی پڕۆژەکانی کشتوکاڵی لە کەرتی تایبەت لە هەرێمی کوردستان - عێراق

ماددەی (١)

بۆ مەبەستی حوکمەکانی ئەم یاسایە، ئەم زاراوە و دەستەواژانەی خوارەوە ماناکانی بەرامبەریان دەگەیەنن:

یەکەم: هەرێم: هەرێمی کوردستان - عێراق.

دووەم: وەزیر: وەزیری کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاوی هەرێم.

سێیەم: بەڕێوەبەرایەتی پەیوەندیدار: هەریەکە لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی کشتوکاڵ و بەڕێوەبەرایەتی ڤێتێرنەری لە پارێزگاکان و ئیدارە سەربەخۆکان دەگرێتەوە.

چوارەم: سەندیکا و کۆمەڵەکان: هەر یەک لە سەندیکاکانی ئەندازیارە کشتوکاڵییەکان، پزیشکانی ڤێتێرنەری و هونەرییە کشتوکاڵییەکان، و کۆمەڵەی کارمەندانی ڤێتێرنەری و هەر کۆمەڵەیەکی تری کشتوکاڵی، دەگرێتەوە.

پێنجەم: پرۆژەی کشتوکاڵی: یەکەی بەرهەمهێنانی کشتوکاڵی یان کارگەکانی پیشەسازی خۆراک، کە لەلایەن جوتیار یان وەرزێر یان وەبەرهێن، بەپێی یاسا بەرکارەکان دامەزرێندراوە، بە ئامانجی بوژانەوەی بەرهەمهێنانی ڕووەکی، سامانی ئاژەڵی و گیانەوەرە ئاوییەکان، پەلەوەریی، هەنگ و مێروە سوودبەخشەکان، کە سەرچاوەی ئابووری کشتوکاڵی لە ماوەیەکی دیاریکراودا لەم بوارانەدا بەگەردەخەن.

شەشەم: سەرپەرشتیار: هەڵگری بڕوانامەی بەکالۆریۆس یان دبلۆم یان دەرچووی ئامادەیی لە بواری کشتوکاڵی یان ڤێتێرنەری، کە ئەندام بێت لە سەندیکا یان کۆمەڵەکان، و سەرپەرشتی پرۆژەی کشتوکاڵی بەپێی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەکات.

ماددەی (٢)

یەکەم: هەموو پرۆژەیەکی کشتوکاڵی سەرپەرشتیاری دەبێت، بە ڕەزامەندی بەڕێوەبەرایەتی پەیوەندیدار و لارینەبوونی سەندیکا و کۆمەڵە، بەو مەرجەی لە کەرتی گشتی دانەمەزرابێت.

دووەم: هەڵگرانی بڕوانامەی بواری کشتوکاڵی و ڤێتێرنەری سەرپەرشتی بوارەکانی پرۆژەی کشتوکاڵی دەکەن بەپێی تایبەتمەندیان.

سێیەم: پێویستە سەرپەرشتیار بەشداری خولی شیاندن بکات، کە لەلایەن بەڕێوەبەرایەتی پەیوەندیدار ڕێکدەخرێت.

چوارەم: ژمارەی سەرپەرشتیاران بۆ هەر پرۆژەیەکی کشتوکاڵی بەپێی قەبارە و جۆر و گرنگی و بوارەکانی پرۆژەکە دیاری دەکرێت، و بە ڕێنماییەک ڕێکدەخرێت کە وەزیر دەریدەکات.

ماددەی (٣)

یەکەم: کرێی سەرپەرشتیار لە ئەستۆی خاوەن پرۆژەی کشتوکاڵی دەبێت و لە گرێبەستی نێوانیان دیاریدەکرێت، دوای پەسەندکردنی لەلایەن بەڕێوەبەرایەتی پەیوەندیدار.

دووەم: کرێی سەرپەرشتیار و ڕێکسازییەکانی گرێبەست بە ڕێنمایی ڕێکدەخرێت کە وەزیر دەریدەکات.

ماددەی (٤)

یەکەم: مۆڵەتی پرۆژەی کشتوکاڵی بەبێ بوونی سەرپەرشتیار، نادرێت.

دووەم: ئەو پرۆژە کشتوکاڵیانەی بەر لە دەرچوونی ئەم یاسایە مۆڵەتیان پێدراوە، پێویستە لە ماوەیەک کە زیاتر نەبێت لە (٩٠) نەوەت ڕۆژ لە ڕێکەوتی بەرکاربوونی ئەم یاسایە، خۆیان لەگەڵ حوکمەکانیدا بگونجێنن.

سێیەم: وەزیر سەرپێچیکاری بڕگەی (دووەم)ی ئەم ماددەیە بە پێبژاردنێک بە بڕی (٣,٠٠٠,٠٠٠) سێ ملیون دینار سزا دەدات، و لە حاڵەتی دووبارە بوونەوەی سەرپێچیەکە مۆڵەتی پرۆژە کشتوکاڵییەکەی هەڵدەوەشێنێتەوە.

ماددەی (٥)

بەڕێوەبەرایەتی پەیوەندیدار چاودێری ئەرک و پابەندیەکانی سەرپەرشتیار و خاوەن پرۆژەی کشتوکاڵی دەکات.

ماددەی (٦)

پرۆژەی کشتوکاڵی و سەرپەرشتیار دەکەونە ژێرباری حوکمەکانی یاسای خانەنشینی و دەستەبەری کۆمەڵایەتی کرێکارانی عێراقی ژمارە (٣٩)ی سالی (١٩٧١)ی هەموارکراوی بەرکار لە هەرێم یان هەر یاسایەکی دیکە کە جێگەی دەگرێتەوە.

ماددەی (٧)

حوکمەکانی ئەم یاسایە لەسەر نووسینگە و کۆمپانیا کشتوکاڵییەکان، کە مامەڵە و بازرگانی بە پێداویستی و کەلوپەلی کشتوکاڵی دەکەن، جێبەجێ دەکرێت.

ماددەی (٨)

پێویستە وەزیر ڕێنمایی بو ئاسان جێبەجێکردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەربکات.

ماددەی (٩)

پێویستە لە سەر لایەنە پەیوەندیدارەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن.

ماددەی (١٠)

کار بە دەقی هیچ یاسا یان بڕیارێك ناکرێت کە لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایەدا ناکۆك بێت.

ماددەی (١١)

ئەم یاسایە لە ڕێکەوتی بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان)دا جێبەجێ دەکرێت.

هۆیەکانی دەرچواندن

بەمەبەستی ڕێکخستنی زیاتری کەرتی کشتوکاڵی و ڕەخساندنی هەلی کار بۆ خاوەن بڕوانامەی کشتوکاڵی و ڤێتێرنەری و شیاندنی کارمەندانی بواری کشتوکاڵی لە ڕووی توانایی و هونەرییەوە، ئەم یاسایە دەرچوێندرا.

د. ڕێواز فائق حسێن
سەرۆکی پەرلەمانی
کوردستان ـ عێراق